

Stichting Den Haag & Midden Europa

voorheen Stichting Stedenband Den Haag Warschau

WERKPLAN 2010

Den Haag, januari 2010

INLEIDING

Den Haag kent vandaag de dag een bloeiende gemeenschap van Europeanen uit de nieuwe EU-lidstaten. Deze gemeenschap telt op dit ogenblik bij benadering vijftig à dertigduizend mensen: dit zijn mensen met een verschillende achtergrond en perspectief. Binnen deze groep vormen Polen en (etnische Turkse) Bulgaren de meerderheid, terwijl Roemenen een duidelijk groeiende groep vormen. Een groot aantal hiervan zijn tijdelijke migranten die werk vinden in de bouw en de tuinbouw en veelal laag geschoold zijn. Een kleiner aantal zijn expats die werk vinden in de internationale organisaties in Den Haag. Verder zijn er een groot aantal Midden-Europese zelfstandigen die zich bezig houden met allerlei werkzaamheden in de bouwsector, de schoonmaak en de zorg.

Zoals iedere jonge migrantengemeenschap wordt ook deze groep gekenmerkt door schaamte. Schaamte over de eigen noden die er in geresulteerd hebben dat men tot migratie genoodzaakt was; schaamte ook over de lage positie die men bekleedt in de maatschappij waar men is terecht gekomen. Steeds meer blijkt dat de gemeenschap van Europeanen uit de nieuwe EU lidstaten veel meer gemêleerd is dan aanvankelijk gedacht. In steeds sterkere mate zoeken deze mensen elkaar op om het gevoel van thuis zijn in Den Haag, te versterken. Naarmate het proces van 'leren kennen' voortduurt, wordt ook de behoefte groter om 'gekend en erkend' te worden. Erkend voor de eigen cultuur en de eigen bijdrage aan de stad Den Haag. Met activiteiten op het gebied van samenleven en cultuur zal de nieuwe stichting Den Haag & Midden-Europa, voorheen de stichting stedenband Den Haag-Warschau (SDW), hieraan een bijdrage leveren.

Met het groter worden van de gemeenschap van Europeanen uit de nieuwe EU lidstaten wordt ook de behoefte aan informatie groter. Door onbekendheid met de Nederlandse situatie en regels ontstaan problemen op het gebied van huisvesting, gezondheid, integratie, emancipatie, onderwijs, taal en werken. Regelingen die voor de lokale bevolking veelal vanzelfsprekend zijn, zijn in veel gevallen volledig onbekend voor de migrant uit Midden Europa. Ook heeft de gemeenschap van Midden-Europeanen behoefte aan het versterken van haar zelfredzaamheid en de onderlinge samenwerking. Via een informatiepunt en een netwerk van vrijwilligers zal de stichting Den Haag & Midden-Europa actief bijdragen aan het vergroten van de zelfredzaamheid en samenhang van de gemeenschap van Europeanen uit de nieuwe EU lidstaten in Den Haag. Zoals iedere gemeenschap kent ook deze gemeenschap mensen die in de problemen belanden. Problemen die men niet geheel zelf kan oplossen. Door onbekendheid met regelgeving en moedwillige misleiding ontstaan er problemen die, buiten eigen schuld, vaak groter zijn dan een individu zelf aan kan. In dergelijke situaties moet concrete hulp worden geboden. Via het "Fonds voor Polen" en in samenwerking met professionele instellingen zoals vakbonden, gezondheidsdiensten en het maatschappelijk werk, wil de nieuwe stichting in deze behoefte voorzien en migranten uit Midden Europa in Den Haag ondersteunen bij het oplossen van hun problemen.

Samenvattend heeft het werkplan 2010 van de stichting Den Haag & Midden-Europa als voornaamste doelen:

- Het vergroten van de zelfredzaamheid en de samenhang van de Midden-Europese gemeenschap,
- Het ondersteunen van mensen met problemen uit deze gemeenschap,
- Het versterken van de deelname van Midden-Europeanen aan het maatschappelijk leven in Den Haag,
- Het bevorderen van culturele evenementen van deze gemeenschap in Den Haag.

ErnstJan Stroes, voorzitter

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	2
1. KADER	4
1.1 Visie en doel	4
1.2 Doelgroep	5
1.3 Bestuur	5
1.4 Personeel	6
1.5 Vrijwilligers	6
1.6 Kantoor	6
1.7 Voorlopige begroting 2010	6
2. ANALYSE	7
2.1. Werkgelegenheid	7
2.2. Huisvesting	7
2.3. Openbare orde / alcoholgebruik / dak- en thuislozen	8
2.4. Inburgering en taalcursussen	9
3. STRATEGIE EN TAKEN	10
3.1. Informeren en adviseren	10
3.2. Bemiddelen en ondersteunen	10
3.3. Taal en inburgering	11
3.4. Cultuur en emancipatie	11
3.5 Samenwerking met het Programmabureau Burgerschap	12
4. SLOTWOORD	13

1. KADER

Zoals reeds in het vorige werkplan is aangegeven, zal de stedenband met Warschau in haar huidige vorm als platform voor internationale samenwerking verdwijnen. De stichting Stedenband Den Haag -Warschau (SDW) zal zich met als nieuwe naam,- de stichting Den Haag & Midden-Europa (SDM) - volledig wijden aan haar rol als belangenbehartiger van de Midden-Europeanen in Den Haag. De SDW had daartoe al eerder het initiatief genomen door in december 2007 een expertseminar te organiseren over de snelgroeïende migratie uit Polen en de andere nieuwe EU-landen. Hierop baseerde de gemeenteraadsfractie van de PvdA haar actieplan "Polen* in den Haag" en reageerde het College van B&W van Den Haag met de raadsmededeling van 29 januari 2008. In deze raadsmededeling werden acties voorgesteld, waarvan een aantal in dit werkplan nader is uitgewerkt.

Op 2 juli 2008 is in de raadscommissie Sociale Zaken, Werkgelegenheid, Economie en Internationale zaken (SWEI) de nota "Den Haag Internationale Stad" besproken. De behandeling van deze nota, waarin o.a. de stedenband van Den Haag met Warschau aan de orde werd gesteld, resulteerde uiteindelijk in het raadsvoorstel "Verleiden en verbinden, toekomst van de internationale stad Den Haag". In dit raadsvoorstel dat op 11 juni 2009 door de Gemeenteraad werd vastgesteld, werd in het gemeentelijk beleid een accentverschuiving voorgesteld. Een van de consequenties van deze beleidswijziging is de afbouw van de huidige stedenband met Warschau. Na 17 jaar samenwerking willen beide gemeenten de samenwerking die vooral gericht is op solidariteit met de bevolking van beide steden beëindigen. Een belangrijke reden was dat Polen op 1 mei 2004 was toegetreden tot de EU en dat de gemeente Warschau gebruik kon maken van Europese regelingen (zoals bijvoorbeeld "Euro-cities"). Daarbij was er de vraag of lokale overheden, in een wereld waarin burgers steeds vaker zelf initiatieven ontplooiën op het gebied van internationale samenwerking, nog steeds een voorbeeldfunctie moet hebben op dit terrein. De structurele subsidie die de SDW jaarlijks ontving voor de invulling van haar taken zou worden beëindigd; via een aangenomen amendement werd als einddatum medio 2010 gesteld.

De ingezette beleidswijziging opent echter ook nieuwe perspectieven. Een internationale stad, zoals Den Haag dat wil zijn, begint met trotse burgers. Er zullen dan voortdurend bruggen moeten worden geslagen tussen de internationale gemeenschap en haar eigen burgers. Het uitgangspunt - geen tweedeling in de stad - is terug te vinden in eerder vastgesteld gemeentelijk beleid; namelijk in de kadernota "Samen stad zijn". Het programma Burgerschap richt zich op mensen en organisaties in de stad en wil hen meer invloed geven op de invulling en vooral op de uitvoering van dit beleidsveld. Ontmoeting en verbinding tussen de verschillende bevolkingsgroepen in de stad kunnen echter niet zonder de actieve medewerking van burgers en hun organisaties. De maatregelen in het programma zijn erop gericht meer ruimte te geven aan initiatieven met betrekking tot de nieuwe burgers van Den Haag. Op dit moment wordt er gewerkt aan een speciale raadsmededeling, waarin, in het kader van het burgerschapsbeleid, aanvullend beleid met betrekking tot de Midden-Europese Hagenaars zal worden voorgesteld.

1.1 Visie en doel

De stichting SDW is reeds in 2007 begonnen zich meer te richten op de Poolse migranten gemeenschap in Den Haag. Inmiddels is de SDW bezig met het wijzigen van haar statuten en naam; vanaf begin 2010 zal zij verder gaan onder de naam stichting Den Haag & Midden-Europa. In het verlengde van de missie van de stichting SDW stelt de nieuwe stichting zich ten doel:

"De gemeenschap van migranten uit de nieuwe EU lidstaten in Den Haag te ondersteunen in het proces om een eigen plek in de Haagse maatschappij te verwerven, zodat de individuele migranten uit Midden-Europa volwaardig en actief kunnen participeren in het maatschappelijk leven in de Haagse regio. Uitgangspunt daarbij is het streven naar een harmonieuze grootstedelijke samenleving".

* en Esten, Letten, Litouwers, Slowaken, Tsjechen, Hongaren, Slovenen, Roemenen en Bulgaren

De stichting Den Haag & Midden-Europa wil een belangrijke rol spelen in het proces van integratie en participatie van Midden-Europese arbeidsmigranten in Den Haag. Ook wil de nieuwe stichting bijdragen aan kunst en onderwijsprogramma's waarin een Midden-Europese component aanwezig is.

Doel daarbij is te komen tot een zo breed mogelijke maatschappelijk dialoog en een hoge graad van gemeentelijke participatie. De nieuwe stichting ondersteunt de Haagse Midden-Europese gemeenschap bij het vergroten van haar zelfredzaamheid en haar integratie in de stad.

In haar activiteiten naar de Midden-Europese gemeenschap toe ziet de stichting vier strategische lijnen als het gaat om de sociaal-maatschappelijke opvang van migranten; te weten:

- Passieve en actieve verstrekking van informatie, en het leveren van advies over de Nederlandse regelgeving op het gebied van werk, wonen, gezondheid en maatschappij,
- Actieve bemiddeling en ondersteuning van arbeidsmigranten die problemen ondervinden bij werk, huisvesting, gezondheid, repatriëring, conflicten en verslaving,
- Opzetten van een op deze groep migranten gericht taal- en inburgeringaanbod en het verbeteren van de culturele profilering van de groep als geheel,
- Het actief ondersteunen van initiatieven ter promotie van de culturen van Midden-Europese Hagenaars in de Den Haag.

1.2 Doelgroep

De stichting Den Haag & Midden-Europa richt zich in haar activiteiten op groepen inwoners van de gemeente Den Haag die van Midden-Europese afkomst zijn. Hierbij gaat het vooral om burgers uit de recentelijk tot de Europese Unie toegetreden landen uit Midden-Europa: Esten, Letten, Litouwers, Polen, Slowaken, Tsjechen, Hongaren, Slovenen, Roemenen en Bulgaren. Van deze groep hebben de Bulgaren en Roemenen een specifieke positie omdat ze nog steeds een tewerkstellingsvergunning nodig hebben om in Nederland te mogen werken. In de groep van Bulgaren zijn er bovendien veel Bulgaren van etnisch Turkse afkomst die vermoedelijk beter aansluiting zullen vinden bij de Turkse organisaties. Naar de toekomst zijn er ook nog vergelijkbare migrantenstromen te verwachten uit landen als Kroatië, Bosnië-Herzegovina, Servië, Montenegro, Macedonië, Kosovo en Albanië. Andere Oost-Europeanen zoals Oekrainers en Witrussen zullen waarschijnlijk niet spoedig toetreden. De stichting sluit echter niet uit ook voor hen in de toekomst een rol te kunnen spelen gezien de Slavische talen die deze potentiële migranten spreken.

1.3 Bestuur

Het bestuur van de stichting heeft als taak:

- het beleid van de stichting vorm te geven en uit te dragen,
- zorg te dragen voor het functioneren van de stichting en haar medewerker(s),
- jaarlijks een werkplan op te stellen, waarin de activiteiten van dat jaar en de werkafspraken met de gemeente Den Haag worden vastgelegd,
- een jaarverslag te maken, waarin tevens financiële verantwoording wordt afgelegd,
- de stichting te vertegenwoordigen.

De bestuurssamenstelling van de stichting Den Haag & Midden-Europa is begin 2010 als volgt:

dhr. E. J. Stroes, voorzitter
dhr. J. Wolters, secretaris
mevr. G. Pauwels, penningmeester
dhr. T. Jagusiak
mevr. M. Jaworski
dhr. L. A. van der Linden

Het bestuur streeft naar evenredige kennis van de verschillende doelgroepen in haar gelederen en zet zich er voor in dat deze op termijn vertegenwoordigd zullen zijn in het bestuur

1.4 Personeel

Van de inkomsten die de stichting jaarlijks ontvangt, wordt minimaal € 25.000 ingezet voor personeelskosten. Hiermee is het mogelijk één medewerker in deeltijd in dienst te nemen. Vanaf 1 februari 2010 is mevr. Ewa S. Kijowska als nieuwe medewerker in dienst voor 24 uur per week.

De bureaumedewerker verricht de volgende taken:

- de noodzakelijke kantoorwerkzaamheden voor de nieuwe stichting,
- het coördineren van uitvoering van het jaarwerkplan van de stichting,
- het coördineren van projecten en activiteiten,
- het begeleiden van vrijwilligers en stagiaires.

1.5 Vrijwilligers

De stichting heeft een grote kring aan betrokken vrijwilligers. In 2008 heeft de stichting een eigen kader aan vrijwilligers kunnen opleiden tot sleutelfiguren die actief ingezet worden voor het geven van voorlichting in de gemeenschap van Midden-Europeanen in Den Haag en het ondersteunen van de gemeenschap bij het oplossen van haar problemen. Verder kunnen vrijwilligers ingezet worden bij het uitvoeren van projecten of activiteiten. In veel gevallen is het de actieve inzet van vrijwilligers die het mogelijk maakt activiteiten uit te voeren.

1.6 Kantoor

Het kantoor is gevestigd in de Torenstraat 172, 2513 BW Den Haag

telefoon: +31 70 365 8183

fax: +31 70 365 8183

e-mail: info.sdw@inter.nl.net

website: www.stedenbanddenhaag-warschau.com

1.7 Voorlopige begroting 2010

In 2010 ontvangt de stichting Den Haag & Midden-Europa nog een afrondende basissubsidie van het bureau internationale zaken (BIZ) van € 25.000. Met deze bijdrage financiert de stichting in de eerste plaats een klein maar actief bureau; ook worden nog enkele kleinschalige activiteiten gefinancierd. De afhankelijkheid van de BIZ subsidie wordt in 2010 afgebouwd.

De volgende indicatieve verdeling geeft inzicht hoe de financiële middelen in 2010 worden ingezet. Van belang is het te signaleren dat de stichting in het komend jaar haar takenpakket verder wil uitbreiden. Deze uitbreiding betreft vooral het vergroten van de actieve voorlichting en ondersteuning voor Midden-Europese migranten in Den Haag en het verzorgen van taal- en inburgeringactiviteiten. Voor deze nieuwe activiteiten in het kader van het MOE-landers beleid rekenen we eveneens op een financiële bijdrage vanuit OCW.

Inkomsten	
Subsidie gemeente Den Haag BIZ / afbouw SDW	€ 25.000
Subsidie gemeente Den Haag OCW / Burgerschap	€ 40.000
Subsidie gemeente Den Haag OCW / Taal in de Buurt	€ 87.000
Totaal inkomsten	€ 152.000
Kosten	
Personeelskosten	€ 25.000
Organisatie- en bestuurskosten	€ 17.000
Projectkosten	€ 110.000
Totaal kosten	€ 152.000

2. ANALYSE

Op dit moment verblijven in Den Haag naar schatting 25.000 à 30.000 Midden-Europese arbeidsmigranten . Jaarlijks komen er circa 10.000 migranten bij. Recent onderzoek toont aan dat een groot deel van de Midden-Europese arbeidsmigranten van plan is om hier te blijven. Zorg voor deze maatschappelijk kwetsbare groep is dan ook van groot belang.

2.1. Werkgelegenheid

De meerderheid van de Midden-Europese arbeidsmigranten in Den Haag is veelal aangesteld via tijdelijke contracten bij uitzendbureaus in de regio of heeft een uitzendcontract bij een Midden-Europese uitzender. Nog maar een beperkt deel van de Midden-Europese arbeidsmigranten heeft zijn weg gevonden naar vastere contractvormen. Een groot deel van het werk wordt verricht in de kassen in het Westland. Verder vinden veel Midden-Europeanen werk in de bouw. Echter als het gaat om de Midden-Europeanen die in de problemen raken, zijn het vooral de 'nieuwkomers' die werk in de glastuinbouw hebben gevonden. In het algemeen is er sprake van aanstellingen in fase A van de CAO voor de uitzendbranche, die feitelijk geen enkele sociale bescherming aan de werknemers biedt. Bovendien zijn er malafide uitzendbureaus actief en zijn er ook werkgevers die het met de arbeidswetgeving niet al te nauw nemen. Als consequentie worden arbeidsmigranten regelmatig geconfronteerd met zaken als: het niet ondertekenen van een rechtsgeldig arbeidscontract, het niet uitbetalen van beloofde beloningen, het ontbreken van de verplichte gezondheidsverzekering (of in ieder geval het niet informeren over die verplichtingen), het opleggen van boetes als aftrek op de beloning, huisvesting die op geen enkele wijze voldoet aan de in Nederland vereiste normen. Als de migranten hierover klagen dan volgt veelal per direct ontslag. Het aantal arbeidsmisstanden dat voor de rechter komt, is nog relatief gering, hoewel de door de vakbonden en de uitzendbranche gevormde CAO politie (SNCU) inmiddels op volle kracht bezig is dergelijke misstanden te bestrijden. Er zijn echter een aantal belangrijke belemmeringen voor het normaliseren van de deelname van arbeidsmigranten aan de Nederlandse arbeidsmarkt, te weten:

- Slechte sociaal/economische uitgangspositie,
- Onvoldoende informatie over regelgeving in Nederland,
- Afwezigheid van een substantieel sociaal vangnet wat minimale inkomsten vóór terugkeer noodzakelijk maakt,
- Traditioneel gebrekkig vertrouwen in regelgeving en procedures.

2.2. Huisvesting

Er heerst in de Haagse regio grote woningnood als het gaat om arbeidsmigranten. Omdat het voor de meeste Midden-Europese staatsburgers niet meer verplicht is om een werkvergunning aan te vragen en uitzenders niet meer verplicht worden om de door hen gecontracteerde uitzendkrachten te huisvesten, zoeken vele Midden-Europeanen individuele huisvesting; wat resulteert in het feit dat velen hun heil zoeken in de vrije kamerverhuur. In veel gevallen resulteert dit ook in huizen die geheel door arbeidsmigranten worden bewoond en ook regelmatig onrechtmatig en overbewoond worden. Bovendien heeft dit ook geresulteerd in een ideale situatie voor huisjesmelkers die via illegale kamerverhuur en onderverhuur zeer veel geld opstrijken. De vroegere regelgeving en het inkwartieren van uitzendkrachten heeft er verder in geresulteerd dat nog steeds veel Midden-Europeanen en ook uitzendbureaus het inkwartieren als normale praktijk beschouwen. Dit levert vaak een voor de werknemer gevaarlijke koppeling op tussen werk en wonen die de arbeidsmigrant extra kwetsbaar maakt. Als regel geldt ook dat dergelijke illegale en semi-legale huisvesting veelal niet resulteert in aanmelding bij het GBA. Door de krapte in de woningmarkt is de stad Den Haag er inmiddels toe overgegaan om de regels voor kamerverhuur enigszins te verruimen. Het is echter een feit dat vele arbeidsmigranten wonen in huisvesting die in vele opzichten onvoldoende is. Ook hier weer gelden een aantal belemmeringen als het gaat om verbetering van de huisvestingspositie, te weten:

- De beschikbaarheid van geschikte huisvesting in Den Haag is beperkt, hoewel er wel gewerkt wordt aan een ruimer aanbod,

- Veel migranten komen uit gebieden waar krapte op de woningmarkt eerder regel dan uitzondering is, waardoor zij weinig (kwaliteits)eisen stellen aan huisvesting,
- Migranten zoeken in verband met hun 'verdien' doelstelling altijd zo goedkoop mogelijke huisvesting; vooral de 'tijdelijke' arbeidsmigranten,
- Velen zijn onbekend met de regelgeving en hun rechten omtrent huisvesting,
- De riskante koppeling tussen werk en wonen komt nog regelmatig voor,
- Handhaving van de regels resulteert veelal in 'tijdelijke' dakloosheid voor de arbeidsmigranten.

2.3. Openbare orde / alcoholgebruik / dak- en thuislozen

Door de slechte sociaal/economische uitgangspositie, uitbuiting in Nederland, criminaliteit en drugs/alcoholmisbruik belandt een relatief klein deel van de arbeidsmigranten in grote problemen. De door Midden-Europeanen veroorzaakte overlast beperkt zich veelal tot geluidsoverlast, parkeeroverlast en wildplassen. Een klein deel van de Midden-Europese gemeenschap blijkt een criminele achtergrond te hebben; de criminaliteit beperkt zich overigens vaak tot de eigen kring. Bij grote nood gaan sommige arbeidsmigranten over tot winkeldiefstal. Het is bekend dat een deel van de Midden-Europeanen drankproblemen hebben die niet alleen problemen veroorzaken in de eigen kring, maar ook daarbuiten tot overlast leiden. Wel is het zo dat er in de Midden-Europese cultuur een 'vrijere' omgang met alcohol is en dat alcohol vaak buitenshuis genuttigd wordt. Er is sprake van enige alcohol gerelateerde overlast rond de 'soepbus' bij Den Haag CS. Met enige regelmaat komen vooral jongere migranten in aanraking met drugs, soms met problematische afloop. Dakloosheid onder Midden-Europeanen komt regelmatig voor; door de onmogelijkheid van nachtopvang voor deze veelal niet GBA geregistreerden, is buiten slapen voor hen een van de weinige opties. Veel van deze daklozen maken gebruik van tuinhuisjes en van leegstaande panden in stadsvernieuwingswijken. Typisch is ook dat dakloosheid onder Midden-Europeanen vaak een zeer tijdelijk fenomeen is; veelal stromen ze na het vinden van werk door naar nieuwe huisvesting. Ook hier gelden weer een aantal belemmeringen als het gaat om het oplossen van de problematiek:

- Een haalbaar en aantrekkelijk terugkeer motief ontbreekt,
- Midden-Europeanen zijn vaak slecht geïnformeerd over drugs,
- Midden-Europeanen kennen vaak de regels met betrekking tot alcohol gebruik niet,
- Criminaliteit en alcoholmisbruik worden in de pers overdreven en werken stigmatiserend voor de hele gemeenschap,
- De meeste daklozen zijn niet GBA geregistreerd waardoor ze geen aanspraak kunnen maken op nachtopvang.

2.4. Inburgering en taalcursussen

Midden-Europeanen zijn vaak verbazend willig om zich de Nederlandse taal en gewoonte eigen te maken. Vaak hebben ze een uitdrukkelijke wens om aan het maatschappelijk verkeer deel te nemen. Doordat ze hier echter nog maar kort zijn is hun kennis van de Nederlandse taal beperkt en ook zijn ze vaak onbekend met de mogelijkheden om deel te nemen aan het sociaal leven. Via de 'eigen' media pikken Midden-Europeanen toch veel op van wat er kan. De door de stichting SDW georganiseerde culturele evenementen werden goed bezocht. Door het vrij verkeer van goederen en mensen in de Europese Unie is het inmiddels onmogelijk om aan de meeste Midden-Europeanen inburgeringsplicht op te leggen (mits ze niet in een uitkeringssituatie terechtkomen wat uiterst zeldzaam is binnen deze groep). In reactie daarop is er voor deze groep vrijwillige inburgering mogelijk.

Probleem daarbij is dat veel migranten niet in de gelegenheid zijn inburgeringstrajecten te volgen, doordat deze voor hen te veel tijd vergen. Midden-Europeanen hebben in het algemeen behoefte aan zeer 'talig' onderwijs wat hun positie en kansen op de arbeidsmarkt verbetert; kennis van de cultuur wordt in het algemeen als overbodig gezien. Cultureel gezien zijn Midden-Europeanen als bevolkingsgroep in Den Haag nog onvoldoende aanwezig; wat het voor hen moeilijk maakt negatieve stigmatisering van zich af te werpen. Er zijn op het gebied van taalverwerving en een actieve deelname aan het sociaal leven een aantal belemmeringen te noemen.

Vanuit de scholen is ook bekend dat er problemen zijn met de daar studerende leerlingen. Door de lange werkdagen die de ouders vaak maken is er weinig tijd voor de kinderen. Het gebeurt dan ook dat kinderen vereenzamen en aan hun lot overgelaten worden. Op termijn kan dit voor ernstige maatschappelijke problemen zorgen.

- Arbeidsmigranten zijn vaak zeer druk bezet; onderzoek wijst uit dat zij meer dan 41 uur per week werken,
- Migranten hebben vaak nog niet het besluit genomen zich definitief te vestigen,
- Migranten verwachten een gericht aanbod voor taalonderwijs wat past bij hun ambities en mogelijkheden,
- Kinderen van migranten hebben problemen met vereenzaming en weinig begeleiding,
- Midden-Europeanen worden helaas vaak gestigmatiseerd door slechte pers en hebben niet veel culturele uitingsmogelijkheden.

3. STRATEGIE EN TAKEN

Zoals eerder vermeld valt de strategie van de stichting Den Haag & Midden-Europa uiteen in vier onderdelen:

- Passieve en actieve verstrekking van informatie, en het leveren van advies over de Nederlandse regelgeving op het gebied van werk, wonen, gezondheid en maatschappij,
- Actieve bemiddeling en ondersteuning van de arbeidsmigranten die problemen ondervinden bij werk, huisvesting, gezondheid, repatriëring, conflicten en verslaving,
- Opzetten van een op deze groep migranten gericht taalaanbod en ondersteunen van de doorstroom naar verder inburgeringsonderwijs,
- Het actief ondersteunen van initiatieven ter promotie van de culturen van Midden-Europese Hagenaars in de Den Haag.

Hieronder worden deze vier onderdelen nader uitgewerkt.

3.1. Informeren en adviseren

De voorganger van de stichting Den Haag & Midden-Europa, de stichting SDW, was een belangrijke organisatie in de informatieverstrekking naar de Poolse gemeenschap toe en leverde een bijdrage aan de inburgering van deze groep. Deze activiteiten worden onverkort voortgezet en zelfs uitgebreid naar de andere Midden-Europeanen. Dat zal gebeuren via voorlichtingsbijeenkomsten, spreekuren, informatiepunten in de buurtcentra, deelname aan beurzen en evenementen, telefonische infolijn, voorlichtingsbijeenkomsten, kerken, winkels en eigen media van de doelgroepen.. Informatie en advies wordt voornamelijk verstrekt over arbeidscontracten, ziektekostenverzekeringen, gezondheidszorg, huisvesting, cultuur en taal. Inmiddels heeft de stichting meer dan 500 Polen in Den Haag voorgelicht. De subsidie voor dit voorlichtingsproject loopt per 31 maart 2010 af. Gezien de nog steeds grote instroom vanuit Midden-Europa en de bredere doelgroep van de stichting Den Haag & Midden-Europa blijft de behoefte aan informatie en advies onverminderd groot. Met het opgezette netwerk van sleutelfiguren zal een nieuw traject ingezet worden om nog eens 800 (nieuwe) Midden- Europeanen te bereiken.

De stichting stelt zich tot doel om haar voorlichtingsrol verder uit te bouwen:

- beheer en vernieuwing van de website van het informatiepunt,
- beheer van een telefonische hulplijn en uitbreiding van deze lijn met nieuwe talen,
- opstellen van informatiemateriaal in de talen van de Midden-Europeanen,
- organiseren van voorlichtingsbijeenkomsten en spreekuren,
- registreren van individuele hulpverzoeken,
- verzorgen en ondersteunen van informatiepunten in buurtcentra,
- promotie van de informatiepunten en voorlichtingsbijeenkomsten via betreffende media zoals Midden-Europese websites, kranten, kerken, winkels, lokale radio,
- vergroten van het bereik onder de doelgroep ter stimulering van burgerschap en maatschappelijke participatie; waar de focus tot 2009 lag op de Poolse doelgroep zal deze in 2010 verlegd worden naar alle Midden-Europese burgers, daar deze allen met vergelijkbare problemen kampen.

3.2. Bemiddelen en ondersteunen

In het kader van het sleutelfigurenproject was de stichting SDW ook begonnen met het voorlichten van daklozen bij de dagopvang van het Leger des Heils aan de Barbaraweg. Ter ondersteuning van probleemgevallen binnen de doelgroep werd de SDW ook regelmatig te hulp geroepen door instanties zoals het Politie Haaglanden en Parnassia. De deskundigheid die vereist is voor deze taken wijkt sterk af van dat waar de sleutelfiguren voor zijn opgeleid. Als het gaat om mensen die in grote problemen zijn geraakt, is meer nodig dan het geven van informatie en advies; zij hebben een helpende hand nodig bij: repatriëring, het vinden van werk of huisvesting, overlastsituaties, gezondheidsproblemen en conflicten met werkgevers.

Op het terrein van maatschappelijke zorg, politie en ziekenhuizen doen zich met enige regelmaat situaties voor die vergelijkbaar zijn met slachtofferhulpachtige interventies. Het vermoeden bestaat dat bij handhaving van de huisvestingsregels vergelijkbare probleemgevallen ontstaan. In

Eindhoven loopt in dat kader een project waarbij Midden-Europees-talige mediators mee lopen met de handhavingsteams van de gemeente, en waar mogelijk 'lik-op-stuk' voor mensen bemiddeling en ondersteuning leveren. Om deze rol te kunnen vervullen zal de stichting Den Haag & Midden-Europa een speciaal team van mediators opzetten. In 2010 zullen deze mediators opgeleid worden en zullen zij hun eerste werkzaamheden verrichten. In dit traject zal intensief contact worden gezocht met verslavingszorg, daklozenvoorzieningen, politie, arbeidsinspectie, woningtoezicht. De stichting streeft er dan ook naar hiervoor een specialistisch team van mediators.

De stichting stelt zich ten doel om directe ondersteuning te bieden aan probleemgevallen en haar intermediaire functie te versterken:

- mediators aanwerven die migranten kunnen begeleiden die in de problemen geraakt zijn door omstandigheden (werkloos, psychisch, drankprobleem, ziekte, etc.),
- opleiden tot mediators en inzetten voor individuele ondersteuning- en informatie-trajecten voor Midden-Europese migranten,
- onderhouden van contacten met het zorgnetwerk (Leger des Heils, soepbus, GGD, etc.),
- uitbreiden van de spreekuren bij het Leger des Heils,
- vergroten van de actieve samenwerking met Politie Haaglanden,
- vergroten van de actieve samenwerking met de Woninginspectie,
- vergroten van de actieve samenwerking met de Arbeidsinspectie en CAO inspectie,
- inventariseren van de oorzaken van drankprobleem en bemiddelen bij sociale spanningen en overlast,
- bieden van effectieve ondersteuning aan daklozen, alcoholisten en illegale bewoners,
- verzorgen van repatriëring,
- benefiet-activiteit organiseren om de kas aan te vullen van het "Fonds voor Polen" (het fonds biedt statutair de mogelijkheid ook steun te bieden aan andere EU-ingezetenen) waaruit regelmatig geld besteed wordt om zware probleemgevallen op weg te helpen of een terugreis naar Midden-Europa te bekostigen.

3.3. Taal en inburgering

Vanaf eind 2009 is de stichting SDW van start gaan met een traject van "Taal in de Buurt", waarmee een specifiek op de Poolse doelgroep gericht taalaanbod tot stand kwam. Op dit moment volgen 75 Polen zo'n traject. Daarnaast heeft de SDW actief bijgedragen aan het werven van Polen voor de inburgering. Deze trajecten lopen door in 2010. De Polen volgen deze cursussen op vrijwillige basis, aangezien inburgering niet verplicht is voor burgers uit de EU-lidstaten. Zij worden in de lessen actief begeleid door vrijwilligers van de nieuwe stichting SDM. Er is overleg met de gemeente Den Haag over het tot stand brengen van meer op de Midden-Europese doelgroepen gerichte inburgering- en taaltrajecten. Daarnaast is het de wens van de nieuwe stichting om op termijn tot een nog breder ingezet taaltraject te komen door ook via radio en internet Midden-Europese mensen de mogelijkheid te bieden taalonderwijs te volgen.

De stichting zal zich inspannen om voor een groeiend deel van de doelgroep Midden-Europeanen passend taal- en inburgeringsonderwijs aan te bieden en te begeleiden:

- werving via diverse kanalen om inburgering- of taalcursussen te volgen,
- begeleiding van de taalstudenten tijdens de lessen,
- monitoring van het niveau van de lessen en evaluatie van de resultaten,
- op termijn trachten een nog breder taaltraject op te zetten door ook via internet en radio de Midden-Europeanen de mogelijkheid te bieden om taalonderwijs te volgen (de meeste arbeidsmigranten maken lange dagen en hebben weinig vrije tijd).

3.4. Cultuur en emancipatie

Naast het uitvoeren van activiteiten die op het individueel niveau het burgerschap van Midden-Europese Hagenaars vergroten, gaat de stichting ook aan de slag met activiteiten die de positie van hen als gemeenschap verbeteren. Het afgelopen jaar heeft de stichting SDW actief deelgenomen aan het Intercultureel Platform Segbroek, de "Wereldreis door Eigen Stad" en andere culturele initiatieven waar de migrantengemeenschap in Den Haag een positieve bijdrage

aan kon leveren. Voor de Midden-Europeanen geldt dat dergelijke evenementen hen de mogelijkheid biedt om de eigen cultuur te tonen en zodoende geëmancipeerd te raken in de stad. Ook de nieuwe stichting zal actief deelnemen aan het Intercultureel Platform Segbroek en andere initiatieven in de stad zoals de “Haagse brug” en de “Wereldreis in Eigen Stad”.

De stichting Den Haag & Midden-Europa zet zich in voor actieve deelname van Midden-Europeanen aan het culturele leven in de stad, en stelt zich tot doel:

- verder actief deelnemen aan het IPS en andere culturele activiteiten,
- stimuleren van deelname aan culturele activiteiten op braderieën en in buurtcentra door binnen de etnische groepen van de Midden-Europese gemeenschap leidende figuren te zoeken die hun groep kunnen stimuleren tot participatie in het Haagse culturele leven,
- organiseren van één grootschalige en kleinschalige activiteiten (info-markt en entertainment) waaraan alle Midden Europese bevolkingsgroepen een bijdrage leveren.

3.5 Samenwerking met het Programmabureau Burgerschap

In september 2009 is vanuit het Programmabureau Burgerschap gestart met het Breed Overleg MOE-landers. Aan dit overleg nemen deel gemeentelijke diensten BSD, OCW, SZW, DSO en externe partners zoals: Politie Haaglanden, NOVA-college, Edith Stein college, The Mall / jongerenwelzijnswerk, ministerie van SZW/Arbeidsinspectie en de stichting SDW. Gezien de opgebouwde ervaring en bereikte resultaten is de nieuwe stichting Den Haag & Midden-Europa de aangewezen instantie om een belangrijke rol te vervullen binnen dit overlegorgaan met als doel het bevorderen van de maatschappelijke participatie van de Midden-Europese Hagenaars. De stichting wil zich positioneren als een centraal coördinatie- en adviespunt dat beschikt over sleutelfiguren en mediators om de doelgroep actief te informeren en probleemgevallen te ondersteunen. De stichting speelt een bemiddelende rol in het aanbieden van de taallessen en het stimuleren van de doelgroepen naar inburgeringstrajecten. Behalve het thema Burgerschap, zijn er de voorbije maanden binnen dit overlegorgaan zeer nuttige contacten gelegd met o.a. Politie, Arbeidsinspectie en Huisvesting. Er is gesproken over malafide uitzendbureaus, werkgevers en huisjesmelkers, die er meestal de oorzaak van zijn dat de arbeidsmigranten letterlijk en figuurlijk op straat terechtkomen. De stichting zal meewerken met de betrokken instanties om te trachten zoveel mogelijk wantoestanden op te lossen.

De stichting Den Haag & Midden-Europa wil een actieve bijdrage leveren aan het breed overleg MOE-landers.

4. SLOTWOORD

Het komend jaar is een belangrijk jaar voor de nieuwe stichting Den Haag & Midden-Europa.. De eerste werkzaamheden zijn gestart om de oude stichting Stedenband Den Haag – Warschau om te zetten in de nieuwe stichting. De nieuwe statuten liggen bij de notaris en er ligt een werkplan 2010 . Maar een nieuw naam betekent ook veel ander werk. Er zal een nieuw beeldmerk worden ontwikkeld, een nieuwe website worden gemaakt en de naam moet ook nog goed in de wereld worden gezet, dat gaat allemaal gebeuren in 2010.

Daarnaast is er van het benodigde budget nog maar voor een deel beschikbaar. Er zullen projecten geschreven worden en subsidievoorstellen worden ingediend. Deze zullen vooral gericht zijn op het organiseren van meer taaltrajecten voor Midden-Europeanen, en het verbeteren van de informatie voorziening en ondersteuning van deze doelgroep. Voor culturele en andere evenementen zal gezocht worden naar sponsors, andere organisaties en fondsen.

Als laatste is het natuurlijk essentieel dat de stichting Den Haag & Midden-Europa zich voorziet van een degelijk draagvlak in de stad. Voor een deel zullen we daarvoor onze contacten met de Poolse gemeenschap en de Kerkenband Den Haag – Warschau gebruiken. Maar er zal ook actief gezocht worden naar nieuw draagvlak in de al bestaande gemeenschappen van Esten, Letten, Litouwers, Slowaken, Tsjechen, Hongaren, Slovenen, Roemenen en Bulgaren. Contacten zijn er al, maar die zullen uitgebreid worden. In de lijn der verwachting ligt het om vrijwilligers uit deze groepen te werven en die op te leiden tot intermediairen of sleutelfiguren. Als kers op de taart zullen we ook leden van deze gemeenschappen uitnodigen deel te nemen aan ons bestuur. Al met al zien we de toekomst met veel vertrouwen tegemoet.